

Kamu Alımları

İhtilaf Çözümleri

İÇİNDEKİLER

- [Mevcut ihtilaf çözümleri konusunda nereden bilgi alınabilir?](#)
- [İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin amacı](#)
- [Kimler ihtilaf çözümü talep etme hakkına sahiptir?](#)
- [İhalelerle ilgili şikayetleri ve davaları hangi kuruluşlar değerlendirir?](#)
- [Ne tür ihtilaf çözümleri mevcuttur?](#)
- ["Bekleme süresi" nedir?](#)
- [Yapılan sözleşmelerin geçersiz kılınması](#)
- [İnceleme birimleri ve ihale makamları tarafından ihtilaf çözümleri açısından dikkate alınacak genel ilkeler](#)
- [Ek bilgi](#)

Yayın izni SIGMA Program Başkanı Karen Hill tarafından verilmiştir

İhtilaf çözümleri, ihale makamlarının bilerek veya bilmeyerek kamu ihalelerine ilişkin hukuki çerçeveye uymadığı durumlarda müteşebbislerin kamu ihale düzenlemelerinin ve bu düzenlemeler kapsamındaki haklarının uygulanmasını talep etmesine olanak tanıyan kanuni çözüm adımlarıdır.

Mevcut ihtilaf çözümleri konusunda nereden bilgi alınabilir?

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler ve yerel hukuk: İhtilaf çözümleri, AB hukuki çerçevesinde ve bu çerçeveyi uygulayan yerel kanunlarda kapsama dahil edilmiştir. AB'nin ihtilaf çözümleriyle ilgili hukuki çerçevesi, kamu sektörü ihale usulleriyle ilgili olan 89/665/EEC sayılı Direktifte¹ ve su, enerji, ulaştırma ve posta sektörleri ihale usulleriyle ilgili olan 92/13/EEC sayılı Direktifte² yer almaktadır. Bu Direktifler, 2007/66/EC sayılı Direktifle³ kapsamlı biçimde tadil edilmişlerdir. Bu Dosyada, söz konusu üç Direktife topluca "İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler" adı verilecektir.

2014/23/EU sayılı İmtiyazlar Direktifiyle de bu Direktiflerde değişiklikler yapılmıştır. Bu, İmtiyazlar Direktifine tabi olan imtiyaz sözleşmesi ihalelerinin aynı zamanda İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflere de tabi olduğu anlamına gelmektedir.

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerde halihazırda belirli usul kuralları ortaya konmuştur ancak ayrıntıların ve özel usul kurallarının büyük bölümü ulusal kanunlar aracılığıyla uygulanmaktadır.

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin amacı

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin amacı, ihale usul ve işlemlerinde meydana gelen usulsüzlüklerin derhal tespit edilip giderilmesini sağlamaktır. İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler, ihale usul ve işlemlerinin hukuka uygunluğunu ve şeffaflığını artırmalı, işletmeler arasında güven ortamı tesis etmeli, yerel kamu ihale piyasalarının yabancı rekabetine açılmasını kolaylaştırmalıdır.

İhale kurallarını uygulamalarını sağlayacak mekanizmaların emre amade olması, müteşebbisler açısından önemlidir. Bu mekanizmalar, bir ihaleyi kazanma ihtimallerinin yasalara aykırı biçimde azalmaması için müteşebbisleri ihale usul ve işlemlerini izlemeye ve ihale kurallarına uyulmasını talep etmeye teşvik eder. Dolayısıyla bu mekanizmalar usullerin hukuka uygunluğunu artırır ve rekabeti teşvik eder.

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin amacından hareketle ihtilafların çözümüne yönelik tüm ulusal usuller aşağıdaki koşulları taşımak zorundadır:

- Söz konusu ulusal usuller açık ve net olmalı, müteşebbislerin bu usulleri anlaması ve kullanması kolay olmalıdır,
- Belirli bir ihale usulüne katılmak isteyen tüm müteşebbisler söz konusu ulusal usullerden başta milliyet temelli ayrımcılık olmak üzere her türlü ayrımcılıktan bağımsız olarak faydalanabilmelidir,

¹ Tadil edildiği şekliyle, inceleme usullerinin kamu mal alım ihaleleri ve yapım işi ihalelerine uygulanmasına ilişkin kanunlar, yönetmelikler ve idari kuralların eşgüdümüne dair 89/665/EEC sayılı ve 21 Aralık 1989 tarihli Direktif;

² Topluluk kurallarının su, enerji, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların ihale usullerine uygulanmasına ilişkin kanunlar, yönetmelikler ve idari kuralların eşgüdümüne dair 92/13/EEC sayılı ve 25 Şubat 1992 tarihli Direktif;

³ Kamu ihalelerinin sonuçlarına ilişkin inceleme usullerinin etkinliğinin geliştirilmesine yönelik 89/665/EC ve 92/13/EEC sayılı Konsey Direktiflerinde değişiklik yapan 2007/66/EC sayılı ve 11 Aralık 2007 tarihli Direktif.

- Bu ulusal usuller, müteşebbisler ve/veya ihale makamları açısından hukuka aykırılık durumlarını önleme ya da düzeltme konusunda etkili olmalıdır.

Kimler ihtilaf çözümü talep etme hakkına sahiptir?

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler, halihazırda veya geçmişte belirli bir ihaleyi kazanmasında çıkarı olan ve uygulanabilir ihale kurallarının ihlal edildiği iddiasından zarar görme riski bulunan veya bulunmuş her müteşebbis için ihtilaf çözümlerinin mevcut bulunmasını temin eder.

Bu hüküm, bir ihale usulüne katılma konusunda ilgisini beyan etmiş veya söz konusu ihale duyurulmuş olsaydı beyan etmiş olacak tüm müteşebbislerin mevcut ihtilaf çözümlerinden faydalanma hakkı olduğu anlamına gelmektedir.

Genel anlamda, geçerlilik ve temsille ilgili yerel kanunlar, İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin koşullarıyla çelişmedikleri ölçüde uygulanabilir.

İhalelerle ilgili şikayetleri ve davaları hangi kuruluşlar değerlendirir?

İhale makamı veya ihale makamını denetleyen bir makam nezdinde şikayetler: İhtilafların hukuk yoluna başvurmadan çözülmesini teşvik etmek üzere yerel kanun, ilgili müteşebbisin bir ihale usulünde gerçekleştiği iddia edilen ihlalle ilgili olarak yetkili inceleme kurumu nezdinde hukuki işlem başlatmadan önce ihale makamına "inceleme başvurusunda" (örneğin, şikayette) bulunarak inceleme talep etmesini şart koşabilir veya buna izin verebilir. Şikayetler başlı başına bir hukuki yol değildir, zira herhangi bir yasal işlemden önce inceleme kurumlarına yapılırlar. Vakaya özel durum ve koşullara bağlı olarak şikayetler kanunun uygulanmasını ve ihtilafların erken aşamada hızla çözülmesini sağlayabilir.

İhtisas mahkemeleri veya normal mahkemeler: İhalelerle ilgili durumlar bir inceleme kurumuna taşınabilir. Bu kurum, ihale ihtisas mahkemeleri ya da normal mahkemeler olabilir. Üye Devletler, iki inceleme kurumundan birini seçmekte özgürdür.

Daha fazla bilgi için, bkz. SIGMA Kamu Alımları Dosyası 25, *Kamu İhale İnceleme Kurumlarının Kurulması*.

Ne tür ihtilaf çözümleri mevcuttur?

Mevcut ihtilaf çözümlerinin türlerine ilişkin ayrıntılı hükümler, genellikle yerel hukuka tabidir. Direktifler, Üye Devletlerin üç tür ihtilaf çözümünün mevcut olmasını sağlamasını gerektirir: ara tedbirler, ihale kararının feshi ve zarar tazmini.

- **Ara tedbirler:** Ara tedbirler; ihale ilanı ve ihale sonuç kararı da dahil olmak üzere herhangi bir ihale kararıyla ilgili olarak alınan geçici tedbirlerdir. Ara tedbirlerin amacı, geri döndürülmesi mümkün olmayan durumların ortaya çıkmasını engellemek ve normalde ihaleye katılmış olsaydı muhtemelen kazanması söz konusu olacak bir müteşebbis olmaksızın ihale usulüne devam edilmesinden kaçınmaktır. Bu amaçlara yalnızca yerel hukuk sisteminin etkili, sade ve hızlı bir ara tedbir imkânı sağlaması ve yetkili inceleme kurumunun ilke olarak ara tedbire hükmetme konusunda isteksiz olmaması halinde ulaşılabilir.

Tipik olarak aşağıdaki ara tedbirlere hükmedilebilir:

- İhale makamı tarafından alınan herhangi bir kararın uygulanmasının askıya alınması,
  - İhale usulünün bir bütün olarak askıya alınması,
  - Bir ihlalin geçici olarak giderilmesi (bu ara tedbir, yerel hukuka bağlıdır ve nispeten sıra dışı bir tedbirdir).
- **İhale kararının feshi tedbiri:** İhale sonuç kararının feshedilmesine ilişkin ihtilaf çözümünün uygulanması, hukuka aykırı olarak alınmış bir ihale kararını iptal eder veya geçersiz kılar ya da hukuka aykırı bir durumu düzeltir. Bu tedbirlerin amacı, kanıtlanıp teyit edilmiş usulsüzlükleri gidermektir. Bu amaca yalnızca yerel hukuk sisteminin hukuka aykırı bir şartnameyi ya da ihale kararını iptal etmek için etkili bir imkân sağlaması ve yetkili inceleme kurumunun ihale kararlarının ne kadar makul olduğunu incelemesi halinde ulaşılabilir.

Tipik olarak, ihale kararlarının feshine ilişkin aşağıdaki tedbirlere hükmedilebilir:

- İhale İlanı, ihale dokümanları veya ihale usulüyle ilişkili herhangi bir diğer dokümanda yer alan ayrımcı teknik, ekonomik veya finansal şartnamelerin ortadan kaldırılması,
- Hukuka aykırı bir ihale kararının iptali,
- Hukuka aykırı bir doküman ya da ihale kararının olumlu anlamda düzeltilmesi. Örneğin, ihale makamının ihale dokümanlarındaki hukuka aykırı bir maddenin değiştirilmesi veya silinmesine ya da hukuka aykırı bir biçimde ihale sürecinin dışında bırakılan bir müteşebbisin yeniden ihaleye alınmasına yönelik talimatı.

Ara tedbir veya ihale kararının feshedilmesine ilişkin tedbir talebiyle hukuki işlem başlatılmışsa ihale makamı yine de ihaleye devam edip sözleşme imzalayabilir mi? İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler, ara tedbir talebinde bulunulan bir başvurunun ya da ihale sonuç kararının feshedilmesine yönelik bir başvurunun hukuki işlem yoluyla uygulanması halinde inceleme kurumu bir karara varana dek ihale makamının ihaleyi sonuçlandıramayacağını öngörür.

- **Zarar Tazmini:** Zarar Tazmini, kamu ihale kurallarının ihlali neticesinde zarar gören müteşebbislere ödene tazminattır. Zarar tazmini talebinde bulunma usulü ve bu talebin iletileceği yer, yerel mevzuata bağlı olarak değişir. Yerel mevzuatta başvuru kuralları, son başvuru tarihleri, ihtiyaç duyulan kanıtlar ve tazminatın ölçüsü (örneğin, ihaleye girme masraflarının geri alınabileceği koşullar) belirtilir. Bu ihtilaf çözümü, zarara uğrayan müteşebbislerin zararını tazmin etmeyi amaçlar.

Bir zarar tazmini talebinin uygun bulunması durumunda uygulanan bu tedbir, müteşebbisin maruz kaldığı her türlü zararı telafi eder. Bu zararlara, üstlenilen fiili maliyetler ve, istisnai olarak, kaybedilen karlar da dahildir. Zarar tazmini tam ve eksiksiz olmalıdır ancak rekabet içeren bir süreçte maruz kalınan zararın boyutunu belirlemek çoğunlukla hayli güçtür. Bu ihtilaf çözümü; ihale usulüyle, usulün ilerleyişiyle veya sonucuyla gelişmez.

"Bekleme süresi" nedir?

İhale makamlarının, ihale sonuç kararının verilmesi ile teklifi kabul edilen istekliyle sözleşme akdedilmesi arasında belirli sayıda gün boyunca beklemesi gerekir. Bu "bekleme süresi", teklifi kabul edilmeyen isteklilerin bu kararın hukuka aykırı olduğunu düşünmeleri halinde ihale makamının ihaleyi kendilerine vermeme kararına itiraz etmelerine ve böylece ihalenin uygun olmayan bir karar temelinde sonuçlandırılmasını önlemelerine imkân tanır.

Bekleme süresi bildirim koşulları nelerdir? İhale makamları bir ihale kararı verir vermez teklifi kabul edilmeyenler de dahil olmak üzere tüm isteklileri ya da adayları bu karar hakkında bilgilendirmek ve ardından sözleşmeyi imzalamadan önce belirli sayıda günün geçmesini beklemek zorundadır. Yapılacak bildirimde, İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerde belirtildiği üzere, verilen ihale sonuç kararının nedenleri ve bilhassa ihaleyi kazanan isteklinin adı ile seçilen teklifin özellikleri ve diğerlerine kıyasla avantajları yer almak zorundadır. Bazı bilgiler ifşa edilmeyebilir. Bekleme süresinin tam olarak uzunluğu da bildirimde belirtilmelidir, böylece istekliler / adaylar şayet isterlerse ihale kararına itiraz etmek için ne kadar süreleri bulunduğunu öğrenebilir.

Bekleme süresi ne kadar sürer? Bekleme süresi; bildirim faksla veya elektronik ortamda yapılmışsa, ihale makamının ihale sonuç kararını isteklilere ya da adaylara bildirdiği günün ertesi günü başlayıp en az 10 gün sürmelidir. İhale makamının ihale sonuç kararını bildirmek için posta hizmeti gibi bir yöntem kullanması durumunda askı süresi daha uzun sürebilir. Söz konusu bekleme süreleri, asgari koşul teşkil eder: Yerel hukuk, daha uzun bekleme süreleri öngörebilir ancak daha kısa bekleme süreleri öngörmeleri söz konusu değildir.

Bekleme süresinde, teklifi kabul edilmeyen istekliler şikâyet usulü aracılığıyla ihale makamı nezdinde ihale kararının incelenmesi için başvuruda bulunabilir ve/veya inceleme kurumu nezdinde ara tedbirlere ya da ihale kararının feshedilmesi tedbirine hükmedilmesini talep edebilir. Bu iki yöntem arasındaki seçim, yerel hukukta mahkeme öncesi şikâyet usulüne yer verilip verilmediğine ve bu şikâyetlerin diğer hukuk yollarına başvurulmadan önce yapılmasının isteğe göre mi yoksa zorunlu mu olduğuna bağlı olarak değişir.

Bekleme süresi bildirim koşulları tüm ihale sonuç kararları için geçerli midir? Bekleme süresi koşulları ihale sonuç kararlarının çoğu için geçerlidir. İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerde birkaç istisnaya yer verilmiştir:

- Kararın bir çerçeve anlaşma ya da dinamik alım sistemi kapsamında belirli bir ihalenin verilmesiyle ilgili olması,
- 2014/24/EU⁴ sayılı Direktif kapsamında ihale ilanı yayınlama zorunluluğu bulunmaması,
- İhale usulünün sonuçlanması aşamasında yalnızca bir isteklinin/adayın kalmış olması. Bu durumda ihale usulü içerisinde yer alan diğer kişilerin ihale sonuç kararına itiraz etmekte veya askı süresinden faydalanmakta bir çıkarı ya da böyle bir hakkı olmaz.

Yapılan sözleşmelerin geçersiz kılınması

İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktifler; ihale ilanı yayınlanmaması ve bir ihale usulünün uygulanmaması, bir çerçeve anlaşma kapsamında ihalelerin sonuçlandırılması için geçerli olan kurallara uyulmaması ya da askı süresi koşullarının ihlal edilmesi gibi isteklileri zarara uğratabilecek ve ara tedbirler ya da ihale kararının feshedilmesi tedbiri için talepte bulunma fırsatından onları yoksun bırakacak belirli koşulların gerçekleşmesi halinde, Üye Devletlerin yerel inceleme kurumlarının sonuçlandırılmış bir ihaleyi feshetmesini sağlamasını şart koşar.

Geçersiz kılma yaptırımı; ihale makamlarının sözleşmenin imzalanmasından sonra herhangi bir yaptırıma maruz kalmayacakları düşüncesiyle askı veya bekleme sürelerini ya da temel ihale kurallarını ihlal etmek pahasına da olsa ihale sonuçlandırma ve sözleşme imzalama süreçlerini hızlandırmasını önlemek için benimsenmiştir. Bu yaptırım, ihale yetkililerinin ihale kurallarını uygularken çok dikkatli olmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Hukuka aykırı olarak sonuçlandırılmış ihalelerin feshedilmesi riski ciddi bir risktir. Bir diğer ciddi risk de ihale

⁴ 2004/18/EU sayılı Direktifi yürürlükten kaldıran 2014/24/EU sayılı ve 26 Şubat 2014 tarihli Kamu Alımları Direktifi.

üzerinde kalan ve imzaladığı sözleşme bu şekilde feshedilen isteklinin yerel ihale hukuku kapsamında zarar tazmini talebinde bulunmasıdır.

İmzalanmış bir sözleşmenin feshedilmesine yönelik hukuki işlem, söz konusu sözleşmenin imzalanmasından zarar gördüğünü iddia eden bir istekli tarafından başlatılır. Direktif, Üye Devletlerin böylesi bir talepte bulunulmasına izin verecek şekilde asgari ve belirli süreler tanımasını öngörür ancak bu süreler yalnızca asgari koşullardır. Dolayısıyla, bu tür bir taleple ilgili ayrıntılı son tarihler ve usuller yerel hukuk kapsamında belirtilir.

Üye Devletlerin ihale ve sözleşmelerin geriye veya ileriye dönük olarak geçersiz olduğunun beyan edilmesine izin verme seçeneği bulunmaktadır. Bu nedenle, geçersizlik beyanının;

- geriye dönük olduğuna, yani sözleşmeden kaynaklanan, halihazırda yerine getirilmiş olanlar da dahil tüm yükümlülüklerin iptal edileceği ve istekliyle ihale makamının aralarındaki ilişkiyi yerel kurallar kapsamında çözüme kavuşturması gerektiğine ya da,
- ileriye dönük olduğuna, yani sadece gelecekteki ve henüz ifa edilmemiş sözleşmesel yükümlülüklerin iptal edilebileceğine yerel hukuk karar verecektir. Üye Devletlerin ileriye dönük iptal seçeneğini tercih etmesi durumunda Direktif diğer cezaların da emre amade olmasını şart koşar. Bahsi geçen ek cezalar; (1) ihale makamına uygulanan ve hukuka aykırılığı cezalandırmak için yeterince yüksek olan para cezaları ile (2) sözleşme süresinin kısaltılmasıdır.

Direktif, sözleşmenin devamında mevcut genel bir fayda ile ilişkili ön plana çıkan sebepler bulmaları halinde inceleme kurumlarına takdir hakkı verilmesine imkân tanır. Bu takdir hakkı özenle kullanılmalıdır çünkü hukuka aykırı olarak yapılmış ihale sözleşmelerinin sürdürülmemesi gerektiği şeklindeki genel kuralın bir istisnası olarak tanınmış bir haktır.

Geçersiz Kılma ve Gönüllülük Esasına Dayalı Sözleşme Öncesi Şeffaflık Beyanı (VEAT beyanı):

Bir ihale makamı, İhale İlanı yayınlamaksızın bir ihaleyi doğrudan sonuçlandırma hakkına sahip olduğunu değerlendiriyorsa, 89/665/EEC sayılı Direktif Madde 2d(4) doğrultusunda *Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde* bir VEAT beyanı yayınlayabilir. VEAT beyanı, ihale makamının ihaleyi sonuçlandırma niyetini beyan eder. İhale makamının VEAT beyanı yayınlaması ve sözleşme imzalamadan önce beyanın yayınlandığı günün sonrasındaki günden itibaren en az 10 günlük bir askı süresi uygulaması durumunda ihale, askı süresinde yapılmış bir hukuki itiraz bulunmadığı sürece herhangi bir geçersiz kılma riski olmaksızın sonuçlandırılabilir. Avrupa Birliği Adalet Divanı, VEAT beyanının doğru kullanımı hususuna C-19/13 sayılı *Fastweb* davası kararında değinmiştir.

İyi uygulama notu

Bildirim materyalleri arasında teklif değerlendirme panelinin görüşleri ya da tavsiyeleri gibi ihale kararını tamamlayan tüm dokümanlara yer vermekte fayda vardır. Yerel hukuk kapsamında uygun olduğu şekliyle tamamlayıcı dokümanların ifşa edilmesi talepleri, askı süresinin uzatılmasına neden olabilir.

İnceleme birimleri ve ihale makamları tarafından ihtilaf çözümleri açısından dikkate alınacak genel ilkeler

Gerek Üye Devletler gerekse yerel inceleme kurumları ve ihale makamları, ihale usullerinde ve İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin uygulanmasında aşağıdaki genel ilkeleri dikkate almak durumundadır:

- **Ayrımcılık yapmama:** İhtilaf çözümleri, milliyet temelli ayrımcılık başta olmak üzere her türlü ayrımcılıktan uzak bir biçimde tüm müteşebbisler açısından erişilebilir olmalıdır. AB kamu ihale kuralları ve koşullarının (son tarihler ve başvuru koşulları gibi

usul kuralları) uygulanmasına ilişkin ihtilaf çözümleri, en azından yerel ihale kurallarının uygulanması için mevcut bulunan ihtilaf çözümleri kadar uygun olmalıdır.

- **Etkinlik:** İhtilaf çözümlerinin AB kamu ihale kurallarına uyulmasını sağlayacak yeterli gücü bulunmalıdır ve inceleme mümkün olduğunca hızlı bir biçimde yapılmalıdır. Bu ilke, ihale makamlarının tüm hukuki usullerin düzgün şekilde yerine getirilmesini sağlamaya çalışması ve daima ihtilaf çözümleriyle ilgili kararlara uyması gerektiği anlamına gelmektedir. Hukuki usuller ve inceleme kurumlarının uygulamaları, ihtilafların hızla değerlendirilmesini ve çözüme kavuşturulmasını sağlamalıdır.
- **Şeffaflık:** İhale makamları, gerek ihale dokümanları aracılığıyla gerekse ihale sonuç kararları bildirimlerinde, aşağıdaki hususlar konusunda müteşebbislere azami bilgi temin edilmesini sağlamak zorundadır:
  - Hukuk çerçevesinde ihtilaf çözümlerine, özellikle de ihale usulünün uygulanmasına ilişkin ihtilaf çözümlerine, yani ara tedbirlere ve ihale kararının feshedilmesi tedbirine başvurma hakkı,
  - Son tarihler ve ihale makamı bünyesinde mahkeme öncesi şikayetleri kabul eden kişilerin/komitelerin isimleri başta olmak üzere ilgili usul kuralları,
  - Müteşebbisler açısından alakalı olduğu ölçüde, ihale sonuç kararlarının nasıl alındığına dair bilgi.

İnceleme kurumları, İhtilafların Çözümüne Yönelik Direktiflerin ve yerel mevzuatın gereklilikleri doğrultusunda hareket etmelidir. Bu kurumların tutumları ve karar alma süreçleri açık ve şeffaf olmalıdır.

Daha fazla bilgi için, bkz. SIGMA Kamu Alımları Dosyası 25, *Kamu İhale İnceleme Kurumlarının Kurulması*.

Sektörler

92/13/EEC sayılı Direktif (2007/66/EC sayılı Direktifle tadil edilmiştir) de üç ihtilaf çözümü yöntemi olan ara tedbirler, ihale kararının feshedilmesi tedbiri ve zarar tazmini tedbirlerine yer vermektedir.

92/13/EEC sayılı Direktif, ihale kurallarının ihlal edilmesi durumunda Üye Devletlere ara tedbirler ve hukuka aykırı ihale kararlarını- feshetme tedbirlerini uygulamak yerine belli bir meblağın (örneğin, bir para cezasının) ödenmesini öngörme seçeneğini sunar. Bu meblağ, kuruluşu bir ihlal gerçekleştirmekten (veya gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktan) caydırmaya yetecek kadar yüksek olmalıdır.

İhale makamları (idareler) açısından geçerli olan bekleme süresi, doğrudan ihale verme kararlarını bildirme yükümlülüğü ve sözleşmelerin geçersiz kılınması yaptırımını, kuruluşlar için de geçerlidir.

Ek bilgi

Yayınlar

SIGMA (2015), *Kamu İhale Eğitim Kitapçığı – F1 Modülü*, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>

SIGMA (2014), *Avrupa Adalet Divanı'nın Kamu İhalelerine İlişkin Seçilmiş Kararları (2006-2014)*, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/Judgements-CourtJustice-2Sept2014-Turkish.pdf>

SIGMA (2007), *Avrupa Birliği'nde Kamu İhaleleri İnceleme ve İhtilaf Çözümleri Sistemleri*, SIGMA Belge No. 41, OECD Publishing, Paris, http://www.sigmaweb.org/publications/SIGMA_SP41_07_TR.pdf

Kamu Alımları Dosyaları

<http://www.sigmaweb.org/publications/key-public-procurement-publications.htm>

SIGMA (2016), *Kamu İhale İnceleme Kurumlarının Kurulması*, Dosya 25, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *AB'de Kamu Alımları: Yasal Çerçeve, Temel Kavramlar ve Kurumlar*, Dosya 1, OECD Publishing, Paris